

การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก

๑. **หลักสูตร** การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก
Otolaryngological Nursing (OLN)

๒. ชื่อประกาศนียบัตร

ชื่อเต็ม ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก
Certificate of Nursing Specialty in Otolaryngology Nursing

ชื่อย่อ ป.การพยาบาล โสต ศอ นาสิก
(Cert. in Otolaryngology Nursing)

๓. ชื่อหน่วยงานรับผิดชอบ

๓.๑ กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี
๓.๒ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

๔. หลักการและเหตุผล

จากการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการบริการที่เป็นเลิศ มีแผนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพโดยพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ในทุกเขตสุขภาพ โดยมีเป้าหมายให้การส่งต่อผู้ป่วยนอกเขตสุขภาพพลดลง โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ทั้ง ๑๒ เขตสุขภาพจำนวนทั้งหมดรวม ๑๑๖ แห่ง มีโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางโสต ศอ นาสิกทั้งหมดจำนวน ๗๘ แห่ง โรงพยาบาลราชวิถีกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Center of Excellence: COE) ทั้งนี้ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Center of Excellence) ด้านโสต ศอ นาสิก เป็นศูนย์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเฉพาะทาง ด้วยองค์ประกอบด้านบริการที่ดีเยี่ยมและสูงกว่า มีการศึกษาวิจัย มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และประเมินเทคโนโลยี เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ มีระบบการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยโสต ศอ นาสิก และมะเร็งศีรษะและลำคอ ที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อน การพัฒนาระบบบริการที่ดีเยี่ยมและศูนย์การแพทย์เฉพาะทางระดับภูมิภาค รวมทั้ง การกำหนดนโยบายการดูแลผู้ป่วยระดับชาติ

โรคทางโสต ศอ นาสิก ทั้งการติดเชื้อ เนื้องอก มะเร็ง อุบัติเหตุ อื่น ๆ เป็นความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจเป็นส่วนใหญ่ ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและลำคอ พบมากเป็นอันดับหก (ฝ่ายแผนงานและสถิติ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ, ๒๕๕๙) ซึ่งการรักษาด้วยการผ่าตัด การฉายแสง การให้เคมีบำบัด หรืออาจใช้หลายวิธีร่วมกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง และระยะของโรค การผ่าตัดทางศีรษะและลำคอ สามารถทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตั้งแต่หน้าขา หน้าเบี้ยว แผลแยก จนถึงเสียชีวิต (ธนุศักดิ์ ศรีใจ, ๒๕๕๙) นอกจากนี้บางรายมีการดำเนินของโรคสู่ระยะที่มีปัญหาเร่งด่วน เช่น การอุดตันทางเดินหายใจส่วนต้น ได้ทั้งในระยะก่อน ระหว่าง และภายหลังการรักษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายที่มีการลุกลามของโรค ผู้ป่วยกลุ่มโรคติดเชื้อเนื้อเยื่อส่วนลึก (Deep Neck Infection) ผู้ป่วยติดเชื้อในโพรงหลังจมูก โพรงไซนัสที่มีโอกาสเกิดการอุดตันทางเดินหายใจ การพร่องการได้ยิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทารกแรกเกิด ส่งผลให้พัฒนาการในเด็กช้ากว่าปกติ ส่งผลกระทบไปยังทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกำลังของชาติในอนาคต การคัดกรองการได้ยินของทารกแรกเกิด เพื่อการรักษา ฟื้นฟู ตามสภาพเด็กทารกแต่ละราย เป็นสิ่งที่จำเป็น เป็นต้น ในการวางแผนการดูแลผู้ป่วยร่วมกันในทีมสหวิชาชีพ พยาบาลเป็นหนึ่งในสหสาขาวิชาชีพที่ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบบริการที่ดีเยี่ยม และศูนย์การแพทย์เฉพาะทางระดับภูมิภาค และจากการเปิดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ” (หลักสูตร ๑๐ วัน) ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ ได้รับการประเมินผลอยู่ในระดับดีมากด้านวิทยากร เรื่องที่จัดอบรมมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยได้ นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะให้จัดอย่างต่อเนื่อง และในปี

๒๕๖๑ ได้สำรวจความต้องการหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางโสต ศอ นาสิก (หลักสูตร ๔ เดือน) จำนวน ๔๕ แห่ง (รวมโรงพยาบาลทั่วไป และชุมชนบางแห่งที่ไม่มีหน่วยงานโสต ศอ นาสิก) ตอบกลับจำนวน ๒๒ แห่ง พบว่าร้อยละ ๙๓.๒ มีความต้องการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางผู้ป่วยโสต ศอ นาสิก

ดังนั้นงานการพยาบาล โสต ศอ นาสิก กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยใน ภารกิจด้านการพยาบาลร่วมกับ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงได้พัฒนาหลักสูตรเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลโสต ศอ นาสิก และเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการเป็นสถาบันต้นแบบทางการแพทย์ (Medical institutes)

๕. วัตถุประสงค์หลัก

๕.๑ เพื่อพัฒนาความรู้ของพยาบาลวิชาชีพด้านการดูแลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก

๕.๒ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก

๖. วัตถุประสงค์เฉพาะ เมื่อสิ้นสุดการศึกษาผู้เข้าอบรมสามารถ

๖.๑ อธิบายนโยบายสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพและแนวโน้มในอนาคตได้

๖.๒ อธิบายกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยาพยาธิสรีรภาพของโรค ดังต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้อง

๖.๒.๑ โรคหูและโสตประสาท

๖.๒.๒ โรคจมูก โพรงจมูก และโพรงไซนัส

๖.๒.๓ โรคช่องปาก ช่องคอ และคอ

๖.๒.๔ โรคมะเร็งศีรษะและคอ

๖.๓ ประเมินภาวะสุขภาพ วินิจฉัย และตัดสินใจทางคลินิก ครอบคลุมด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม จากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจวินิจฉัย การตรวจพิเศษต่างๆ ตลอดจนแผนการรักษา

๖.๔ ประเมินอาการเปลี่ยนแปลง ระบุปัญหา วางแผน และให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทางหูและโสตประสาท จมูก โพรงจมูก และโพรงไซนัส ช่องปาก ช่องคอ และคอ และผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ตลอดจนผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื้อรัง ทั้งก่อน และหลังการผ่าตัด หรือทำหัตถการเพื่อการรักษา/การวินิจฉัยแบบองค์รวมได้อย่างเหมาะสม

๖.๕ การพยาบาลผู้ป่วยก่อน ขณะ และหลังการทำหัตถการ การใช้เครื่องมือ/การใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการรักษา

๖.๖ การฟื้นฟูสภาพ ตลอดจนการป้องกันการกลับเป็นซ้ำในผู้ป่วยโรคหูและโสตประสาท โรคจมูก โพรงจมูก และโพรงไซนัส โรคช่องปาก ช่องคอ และคอ โรคมะเร็งศีรษะและคอได้ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลตนเองของผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๖.๗ นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยทาง โสต ศอ นาสิก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๘ บริหารจัดการการดูแลผู้ป่วยโรคทาง โสต ศอ นาสิก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๙ พัฒนาคูณภาพการพยาบาลผู้ป่วยโรคทาง โสต ศอ นาสิก

๖.๑๐ ระบุแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนและผลลัพธ์เบื้องต้นทางสุขภาพในผู้ป่วยโรคทาง โสต ศอ นาสิกได้

๖.๑๑ ทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. โครงสร้างของหลักสูตร

๗.๑ ระยะเวลาศึกษาอบรม

๑๖ สัปดาห์

๗.๒ โครงสร้างหลักสูตร

๑) จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

๑๕ หน่วยกิต

ภาคทฤษฎี
ภาคปฏิบัติ
๒) รายวิชาในหลักสูตร

๑๐ หน่วยกิต
๕ หน่วยกิต

วิชาแกน

OLN ๑: วิชานโยบายสุขภาพ และการพยาบาล
(National Health Policy and Nursing) ๒ (๒-๐-๔) หน่วยกิต

วิชาบังคับ

OLN ๒: วิชาประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง และการตัดสินใจทางคลินิก
(Advance Health Assessment and Clinical Judgment) ๒ (๑-๒-๔) หน่วยกิต

วิชาความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขา

OLN ๓: วิชาประเด็นและแนวโน้มการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก
(Issue and Trend in Otolaryngological Nursing) ๑ (๑-๐-๒) หน่วยกิต

OLN ๔: วิชาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก ๑
(Otolaryngological Nursing 1) ๒ (๒-๐-๔) หน่วยกิต

OLN ๕: วิชาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก ๒
(Otolaryngological Nursing 2) ๓ (๓-๐-๖) หน่วยกิต

OLN ๖: วิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก ๑
(Otolaryngological Nursing Practicum 1) ๒ (๐-๘-๒) หน่วยกิต

OLN ๗: วิชาการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก ๒
(Otolaryngological Nursing Practicum 2) ๓ (๐-๑๒-๓) หน่วยกิต

ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะได้รับ

๑. ประกาศนียบัตรหลักสูตรอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วย โสต ศอ นาสิก
๒. หน่วยคะแนนการศึกษาต่อเนื่องสาขาการพยาบาลศาสตร์ (CNEU) ๕๐ หน่วยคะแนน